บทบาทของ วศ. ในวันรับรองระบบงานโลก (World Accreditation Day) ปี พ.ศ. 2561 : แพลงก์ตอนพืชนักพเนจรตัวเอกแห่งท้องทะเล

พรพรรณ ปานทิพย์อำพร
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ
สำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ

กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (วพ.) กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านการรับรองระบบงานของไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลงร่วมการรับรองระบบงานขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองระบบงาน (International AccreditationForum: IAF) และองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการ (International Laboratory Accreditation Cooperation : ILAC) ซึ่งส่งผลให้การรับรองระบบงานหน่วยรับรอง หน่วยตรวจและห้องปฏิบัติการของประเทศไทยเป็นที่เชื่อถือและยอมรับจากประเทศสมาชิก โดย IAF/ILAC ได้มีมติร่วมกันกำหนดให้วันที่ 9 มิถุนายน ของทุกปีเป็นวัน **“การรับรองระบบงานโลก (World Accreditation Day)”** ในปีนี้หน่วยงานรับรองระบบงานของไทยทั้ง 4 หน่วยงาน ได้ร่วมกันจัดงานสัมมนาเชิงวิชาการเนื่องในวันรับรองระบบงานโลกประจำปี 2561 ขึ้นในวันศุกร์ที่ 22 มิถุนายน 2561 ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ กรุงเทพมหานคร โดยหัวข้อสำหรับการรณรงค์และส่งเสริมในปีนี้คือ“Accreditation: Delivering a Safer World” เพื่อส่งเสริมโดยเน้นให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของการตรวจสอบและรับรองตามมาตรฐานในการช่วยสนับสนุนและยกระดับระบบมาตรฐานด้านโครงสร้างพื้นฐานของโลก (Global Infrastructure) ให้มีคุณภาพและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

นักพเนจรตัวจิ๋วแห่งท้องทะเล คือ ฉายาของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่มีชื่อว่า แพลงก์ตอน เป็นตัวเอกของ วศ. ในปีนี้ สำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ ได้เชิญห้องปฏิบัติการแพลงก์ตอนพืช ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงอ่าวไทยฝั่งตะวันออก (ระยอง) กรมประมง ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการจากสำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ มาร่วมแสดงนิทรรศการในงานวันรับรองระบบงานโลก ซึ่งห้องปฏิบัติการแพลงก์ตอนพืชมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย คุณภาพสิ่งแวดล้อมทางการประมง สัตว์น้ำในแหล่งทำประมง เพื่อการรับรองคุณภาพสัตว์น้ำให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยห้องปฏิบัติการฯ ได้ตระหนักถึงเรื่องการสร้างความเชื่อมั่นในผลของการตรวจนับแพลงก์ตอนพืชทั้งหมดในน้ำทะเล ห้องปฏิบัติการฯ จึงได้ยื่นการขอรับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐาน

ISO/IEC 17025 จากสำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการในรายการแพลงก์ตอนพืชสกุล Alexandrium spp. และ Gymnodnium spp. ในน้ำทะเล ซึ่งแพลงก์ตอนพืชทั้ง 2 สกุลนี้เป็นพิษโดยตัวของแพลงก์ตอนเองและสามารถถ่ายทอดพิษจากแพลงก์ตอนพืชในห่วงโซ่อาหาร โดยหอยสองฝาจะบริโภคแพลงก์ตอนที่ล่องลอยอยู่ในมวลน้ำ ซึ่งหอยสองฝาสามารถสะสมสารพิษที่เกิดจากแพลงก์ตอนพืชไว้ในตัวของมันได้ เมื่อมนุษย์รับประทานหอยสองฝานี้เข้าไปอาจจะได้รับสารพิษที่ส่งผลต่อระบบประสาท ลิ้นชา มือชา เท้าชา เป็นอัมพาต หายใจไม่ออก และอาจเสียชีวิตได้

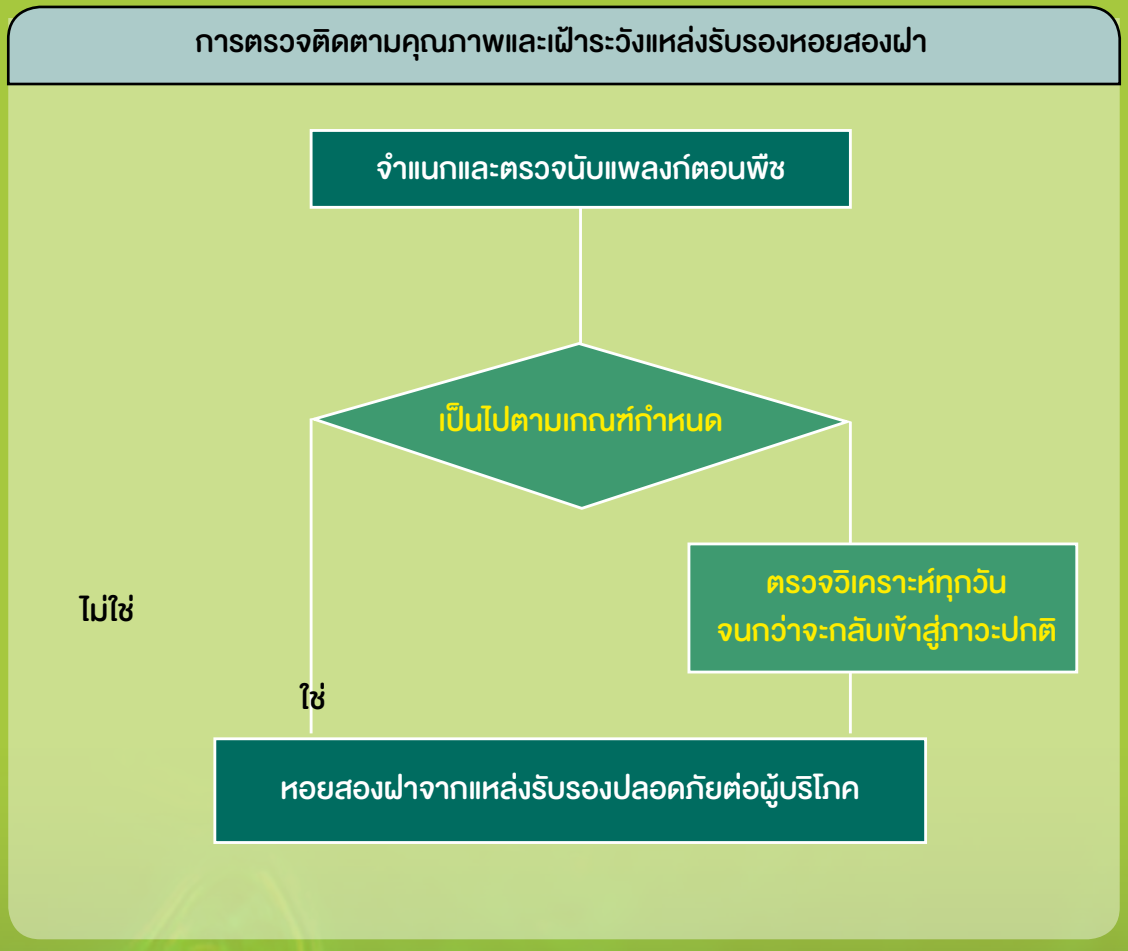

ผลที่ได้รับจากการได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการจะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมงานรับรองคุณภาพสัตว์น้ำให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคของกรมประมงให้มีความน่าเชื่อถือเป็นไปตามมาตรฐานสากล

การประมงเป็นรากฐานสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและเป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับประชาชน การเฝ้าระวังโดยการตรวจสอบชนิดของแพลงก์ตอน โดยเฉพาะชนิดที่มีการสะสมสารพิษในตัว ซึ่งผลของการตรวจสอบดังกล่าวได้มาจากห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 จะช่วยเพิ่มความมั่นใจในการรายงานผลการเฝ้าระวัง นำไปสู่การสร้างความปลอดภัยให้กับผู้บริโภคในการบริโภคสัตว์ทะเลประเภทหอย เมื่อผลที่ได้จากห้องปฏิบัติการพบว่ามีความปลอดภัย จึงอนุญาตให้ชาวประมงดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบริเวณนั้นได้ตามปกติ เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันอันตรายจากสัตว์น้ำให้กับประชาชนชาวไทย